

ZWROT NIE NALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ – ZASADY, PROCEDURY, LIMITY POTRĄCIEŃ

WAŻNE INFORMACJE:

Proponowane szkolenie jest odpowiedzią na liczne trudności i błędy występujące w praktyce w zakresie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Podczas zajęć przeanalizujemy m.in. aktualne podstawy prawne, limity potrąceń, terminy przedawnienia oraz przesłanki odstąpienia od żądania zwrotu, z uwzględnieniem orzecznictwa administracyjnego oraz praktycznych przykładów. Zaprezentujemy konkretne procedury, przykłady dokumentów (np. decyzji o uchyleniu/zmianie decyzji przyznającej świadczenie pieniężne, decyzji o zwrocie świadczenia nienależnego) oraz studia przypadków.

CELE I KORZYŚCI:

- Zdobycie i usystematyzowanie wiedzy oraz nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowań w sprawach zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, k.p.a. oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- Poznanie aktualnych podstaw prawnych dotyczących zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i doskonalenie umiejętności właściwego ich stosowania w konkretnych przypadkach.
- Nabycie umiejętności samodzielnego wszczynania i prowadzenia postępowań związanych z uchyleniem decyzji przyznającej świadczenie pieniężne z pomocy społecznej, ustaleniem świadczeń nienależnie pobranych oraz wydaniem decyzji o zwrocie.
- Zdobycie wiedzy niezbędnej do identyfikowania sytuacji wymagających wszczęcia postępowania z urzędu i opracowania zawiadomienia o jego wszczęciu, sporządzania decyzji administracyjnej ustalającej wysokość świadczenia nienależnie pobranego oraz określającej warunki jego zwrotu.
- Poznanie zasad potrącania nienależnie pobranych świadczeń z bieżących wypłat (limity, tryb, procedura).
- Zdobycie umiejętności rozróżniania przypadków, w których możliwe jest odstąpienie od żądania zwrotu, umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty.
- Nabycie umiejętności rozpoznawania sytuacji, w których wszczyna się postępowanie egzekucyjne i omówienie znaczenia tytułu wykonawczego oraz obowiązków wierzyciela.
- Poznanie terminów przedawnienia roszczeń oraz oceny ich wpływu na dopuszczalność wydania decyzji o zwrocie.
- Nabycie wiedzy w zakresie dokumentowania przebiegu postępowania w dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń np. protokoły, oświadczenia, aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego.
- Zmniejszenie ryzyka popełniania błędów w sprawach o zwrot nienależnie pobranych świadczeń.
- Otrzymanie obszernych materiałów szkoleniowych: skryptu szkoleniowego zawierającego omówienie podstaw prawnych z przykładami zastosowania (art. 6 pkt 16, art. 98–104 ustawy o pomocy społecznej, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji), szczegółowego opisu procedury administracyjnej w sprawach zwrotu świadczeń, instrukcji do prowadzenia aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego, zasady potrąceń i egzekucji, przykłady najczęstszych błędów, orzecznictwa administracyjnego oraz **przykładów dokumentów i formularzy**:
  - zawiadomienia o wszczęciu postępowania (art. 61 § 4 k.p.a.),
  - decyzji o uchyleniu/zmianie decyzji przyznającej świadczenie pieniężne,
  - decyzji o zwrocie świadczenia nienależnego,
  - wniosku o odstąpienie od żądania zwrotu (art. 104 ust. 4 u.p.s.),
  - wezwania do zapłaty, upomnienia, tytułu egzekucyjnego,
  - studium przypadku – ćwiczenie praktyczne zawierające opis sytuacji faktycznej, dokumentacji, decyzji z zadaniem oceny sytuacji, wskazania podstawy prawnej, przygotowania projektu decyzji lub wniosku o odstąpienie żądania zwrotu.

PROGRAM:

- 1. Wprowadzenie. Przepisy prawa dotyczące zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej:**
  - Ustawa o pomocy społecznej.
  - Kodeks Postępowania Administracyjnego.
  - Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
  - Ustawa o finansach publicznych – przepisy obligujące do dochodzenia należności.
  - Ustawa o dyscyplinie finansów publicznych – przepisy określające skutki zaniechania dochodzenia zwrotu świadczeń nienależnie pobranych.
- 2. Rozumienie „nienależnie pobranego świadczenia pieniężnego”:**

- Definicja z art. 6 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej.
  - Rodzaje sytuacji: uzyskanie świadczenia na podstawie nieprawdziwych informacji, niepoinformowanie o zmianie sytuacji osobistej, dochodowej, majątkowej, błąd pracownika, błędy w dokumentacji, odpowiedzialność świadczeniobiorcy niezależnie od winy.
- 3. Procedura postępowania w sprawie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia:**
- Wszczęcie, z urzędu, postępowania dotyczącego zwrotu w trybie art. 61 §4 k.p.a. i prawo czynnego udziału strony w prowadzonym postępowaniu art. 10 §1 k.p.a.
  - Zgromadzenie materiału dowodowego i aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego.
  - Uchylenie / zmiana decyzji przyznającej świadczenie w świetle art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.
  - Decyzja ustalająca wysokość i termin zwrotu (art. 104 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej).
  - Przykłady dokumentów: zawiadomień, oświadczeń, decyzji.
- 4. Potrącenia z bieżących świadczeń – limity i zasady:**
- Podstawa prawna - art. 104 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.
  - Ograniczenie do 50% aktualnie wypłacanego świadczenia.
  - Rodzaje świadczeń, z których można dokonać potrącenia.
  - Rola księgowości w egzekucji należności.
- 5. Egzekucja administracyjna – kiedy i jak?**
- Podstawa prawna: ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
  - Elementy tytułu wykonawczego.
  - Brak dobrowolnego zwrotu jako przesłanka do prowadzenia egzekucji.
  - Wezwanie do zapłaty i upomnienie.
  - Przekazanie sprawy do organu egzekucyjnego.
- 6. Odstąpienie od żądania zwrotu – przesłanki i tryb:**
- Podstawa prawna- art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
  - Możliwość złożenia wniosku przez pracownika socjalnego lub osobę zainteresowaną.
  - Przykłady przypadków szczególnie uzasadnionych.
  - Możliwość wydania decyzji w drodze uznania administracyjnego i jego granice.
- 7. Zagadnienie przedawnienia roszczeń:**
- Terminy: 3 lata od ostateczności decyzji ustalającej należności do zwrotu, 10 lat od pobrania świadczenia.
  - Skutki prawne odroczenia płatności lub rozłożenia na raty.
- 8. Rola pracownika socjalnego w dochodzeniu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń:**
- Czynności wyjaśniające.
  - Aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego i analiza sytuacji strony.
  - Przygotowanie decyzji i wniosków o odstąpienie od żądania zwrotu, umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty.
  - Współpraca w jednostce z księgowością, prawnikiem.
- 9. Wyjaśnienie wątpliwości z praktyki, dotyczących zakresu niemożności stosowania art. 96 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej w celu dochodzenia zwrotu świadczeń nienależnie pobranych od małżonka, zstępnych, wstępnych, spadkobierców zmarłego świadczeniobiorcy.**
- 10. Najczęściej występujące w praktyce błędy:**
- Brak zawiadomienia o wszczęciu i zakończeniu postępowania.
  - Brak zapewnienia czynnego udziału w prowadzonym postępowaniu.
  - Niewłaściwy termin, od którego należy uchylić decyzję.
  - Dokonanie potrącenia bez podstawy prawnej lub ponad dopuszczalny limit.
  - Brak pouczenia o możliwości wystąpienia z wnioskiem o odstąpienie od żądania zwrotu, umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty.
- 11. Podsumowanie:**
- Studium przypadku: analiza sytuacji, przygotowanie zawiadomienia, decyzji i wniosku o odstąpienie od żądania zwrotu, umorzenie kwoty nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczenie terminu płatności albo rozłożenie na raty.
  - Sesja pytań i odpowiedzi.

ADRESACI:

Pracownicy socjalni, pracownicy ds. postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń z pomocy społecznej, kierownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

PROWADZĄCA: socjolog z ponad 20 letnim stażem pracy w pomocy społecznej i na rzecz pomocy społecznej, w tym na stanowisku pracownika socjalnego i kierownika jednostki, ekspertka w obszarze zabezpieczenia społecznego. Wieloletnia nauczycielka Kolegium Pracowników Służb Społecznych, wykładowca na studiach podyplomowych w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej. Autorka ok. 5 tysięcy odpowiedzi w serwisie informacji prawnej z zakresu pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego. Doświadczona trenerka i współautorka programów szkoleń i specjalizacji dla kadr pomocy społecznej. Konsultantka merytoryczna wybranych ośrodków pomocy społecznej.

Zwrot nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej – zasady, procedury, limity potrąceń

Szkolenie będziemy realizowali **w formie webinarium on line.**

6 sierpnia 2025 r.

Szkolenie w godzinach 10:00-14:00

Cena: 449 PLN netto/os. Przy zgłoszeniach do 23 lipca 2025 r. cena wynosi: 409 PLN netto/os. Udział w szkoleniu zwolniony z VAT w przypadku finansowania szkolenia ze środków publicznych.

CENA zawiera:

udział w profesjonalnym szkoleniu on-line z możliwością zadawania pytań,
materiały szkoleniowe w wersji elektronicznej,
certyfikat ukończenia szkolenia.

DANE DO KONTAKTU:

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego Centrum
Szkoleniowe FRDL ul. Księcia Witolda 7-9, po.102, 71-063 Szczecin; tel. +48 725
302 313, centrum@frdl.szczecin.pl

DANE UCZESTNIKA ZGŁASZANEGO NA SZKOLENIE

Nazwa i adres nabywcy
(dane do faktury)

Nazwa i adres odbiorcy

NIP

Telefon

1. Imię i nazwisko uczestnika, stanowisko,
E-MAIL i TEL. DO KONTAKTU

2. Imię i nazwisko uczestnika, stanowisko,
E-MAIL i TEL. DO KONTAKTU

Oświadczam, że szkolenie dla ww. pracowników jest kształceniem zawodowym finansowanym w całości lub
co najmniej 70% ze środków publicznych (proszę zaznaczyć właściwe)

TAK ☐

NIE ☐

Proszę o przesłanie faktury na adres mailowy: .....

Proszę o przesłanie certyfikatu na adres mailowy: .....

Dokonanie zgłoszenia na szkolenie jest równoznaczne z zapoznaniem się i zaakceptowaniem regulaminu szkoleń Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej zamieszczonym na stronie Organizatora www.frdl.szczecin.pl oraz zawartej w nim Polityce prywatności i ochrony danych osobowych.

Wypełnioną kartę zgłoszenia należy przesłać poprzez formularz zgłoszenia na www.frdl.szczecin.pl do 31 lipca 2025 r.

UWAGA! Liczba miejsc ograniczona. O udziale w szkoleniu decyduje kolejność zgłoszeń. Zgłoszenie na szkolenie musi zostać potwierdzone przesłaniem do Ośrodka karty zgłoszenia. Brak pisemnej rezygnacji ze szkolenia najpóźniej na trzy dni robocze przed terminem jest równoznaczny z obciążeniem Państwa należnością za szkolenie niezależnie od przyczyny rezygnacji. Płatność należy uregulować przelewem na podstawie wystawionej i przesłanej FV.

Podpis osoby upoważnionej _____